

B.

Mødet den 11. Novbr. 1926. (For lukkede Døre).

Fraværende: M. Brammer og J. Chr. Møller.

1. (J. Nr. 209—1926). Licitation over Murerarbejdet til 3 Huse i den kommunale Bebyggelse ved Ringgaden.

Byggeudvalget indstiller at overdrage Arbejdet til følgende:

Bygning D. Murermester R. Rasmussen & Sønner
for 65800 Kr.

Bygning E. Murernes coop. Forretning for 32000 Kr.

Bygning F. Murerm. M. Pedersen for 25220 Kr.

Borgmesteren oplyste, at Murermester M. Pedersen var lavest bydende ogsaa paa Bygning D.; men Udvalget turde ikke overdrage ham begge Huse. Han havde været fallit og var flere Gange forbigaaet ved Kommunens Licitationer, men da han nu havde været i Stand til at skaffe den fornødne Garanti, mente man at kunne overdrage ham den mindste af Bygningerne.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 209—1926). Licitation over Tømrerarbejdet til 3 Huse i den kommunale Bebyggelse ved Ringgaden.

Byggeudvalget indstiller at overdrage Arbejdet til Hustømrernes A/S for ialt 95050 Kr.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 497—1926). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende Erhvervelse af Ejendommen Frue Kirkerist Nr. 6.

Følgende Indstilling forelaa:

»Med Bemærkning, at Sagfører Peder Eeg er villig til at magelægge sin Ejendom Frue Kirkerist Nr. 6 med den paa vedlagte Rids viste Parcel A-B-C-D paa Frederikshøj Mark, skal man under Henvisning til Stadsingeniørens foranstaaende Redegørelse henstille til Byraadets Afgørelse, hvorvidt man som et første Skridt henimod en Rasing af Bebyggelsen mellem Frue Kirkerist og Tangen skal foretage den her omhandlede Erhvervelse.«

B o r g m e s t e r e n gjorde Rede for Sagen. Sagfører Eeg havde for godt et Aar siden søgt Byraadet om Tilladelse til at nedbryde Ejendommen, da den ikke mere var tjenlig til Menneskebolig; men Udvalget havde trukket Sagen ud. Nu havde Sagfører Eeg købt en Villa ved Frederikshøj, og der var da bleven Tale om et Magelæg mellem Ejendommen og en Grund ude ved hans Villa. Han forlangte 19000 Kr. for Ejendommen, og der stod i Prioriteter ialt 4150 Kr., som altsaa skulde betaales kontant ved Overtagelsen. Naar der var Tale om, hvorvidt Kommunen var interesseret i at købe Ejendommen til Nedbrydning, da saa Udvalget saaledes derpaa, at Byen havde for lidt Torveplads, og der manglede ogsaa et Sted inde i Byen til Opstilling af Biler; derfor maatte der Tid efter anden skabes mere Plads i den indre By. Udvalget tænkte ikke paa at komme med Forslag om Nedrivning af Karréen ved Frue Kirke, men det var givet, at hvis man vedtog at købe Nr. 6 til Nedbrydning, saa betød det, at man agtede at fortsætte

efterhaanden med de øvrige Huse. Grunden var jo ret dyr, men dog næppe for dyr i Betragtning af, at den laa midt inde i Byen, og det blev jo altid dyrt at købe Huse inde i Byen til Nedrivning. Skulde man bryde hele Karréen ned, vilde det med en lignende Pris koste 137940 Kr., og Karréens Ejendomsskyld var 167000 Kr. Som Sagen laa, vilde Udvalget anbefale at foretage denne Byttehandel; men da det var første Skridt til Erhvervelse af hele Karréen, havde man ikke villet stille noget bestemt Forslag.

J. P e r r e g a a r d spurgte, om Ejendommen ikke kunde faas noget billigere.

B o r g m e s t e r e n ansaa det for udelukket. Hvis Sagen ikke gik i Orden, agtede Ejeren at foretage en Ombygning, og saa blev den jo meget dyrere at erhverve.

H o l s t K n u d s e n kunde tiltræde Borgmesterens Udtalelser. Man blev engang nødt til at udvide disse Gader, og hvis der skulde tages ret meget fra de smaa Grunde, kunde Ejerne sikkert forlange, at Kommunen skal ekspropriere det hele. Selvfølgelig var det rart, om Ejendommen kunde faas lidt billigere, men det kunde maaske overdrages til Udvalget at forsøge derpaa og saa afslutte Forretningen.

J. P e r r e g a a r d saa gerne denne Plads frigjagt, men nogle af Ejendommene var forholdsvis mere værd end denne, og hvis man saa skulde regne med den forlangte Pris for det daarligste Hus, kom man let for højt op ved en Ekspropriation.

B o r g m e s t e r e n mente, at denne Pris vist var glemt, naar der engang blev Tale om Ekspropriation, og den nuværende Ejendomsskyld kunde næppe holde. Selvfølgelig kunde man gaa

Vej, som Landsretssagføreren antydede, men det var vist haabløst at forsøge paa at trykke Prisen, saa man kunde lige saa godt vedtage Forslaget.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 433—1926). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende **Køb af Handelsgartner C. Thomsens ubebyggede Grund ved Samsøgade.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Da Gartner Thomsen er villig til at afhænde Arealet for 12000 Kr. kontant, indstiller Udvalget, at Tilbudet nu modtages saaledes, at Sagsomkostningerne, bortset fra den ekstraordinære Forhøjelse for Kommunens Vedkommende, deles lige mellem Køber og Sælger.

Købesummen foreslaas udredet af Kassebeholdningen.«

B o r g m e s t e r e n erindrede om, at der tidligere havde været Forslag fra Forskønnelsesudvalget om Køb af dette Areal, men det var til en langt højere Pris.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 490—1926). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Foretagelse af Ekspropriation til Gennemførelse af Ringgaden paa Strækningen Aldersrovej—Skovvangsvej.**

B o r g m e s t e r e n forelagde Sagen. For et Par Aar siden købte Kommunen Bødker Balles Grunde derude, og samtidig eksproprieredes der et Stykke Jord ved Aldersrovej; men der manglede endnu et Stykke, for at Gaden kunde gennemføres. Taleren mente dengang, at man skulde tage Resten ogsaa, men det blev ikke gjort. Nu var det paakrævet at faa Sagen bragt i Orden, og naar det var sket, vilde det nok give Anledning til noget Byggeri i Kvarteret. Udvalget foreslog

tillige, at Udgiften gaar paa Kontoen for Gadeanlæg Nord for Byen, det vil sige, at Udgiften bliver lagt paa alle de Grunde, som Kommunen har at sælge Nord for Byen.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 482—1926). Indstilling fra Brandkommissionen om **Tildeling af Medaillen for 25 Aars god Tjeneste ved Brandvæsenet.**

Kommissionen foreslaar, at Medaillen tildeles Underbrandmester M. Mogensen, Reservesprøjtefører N. Chr. Jacobsen og Sprøjteførerne Fr. Nielsen og J. P. Jacobsen.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 496—1926). Indstilling fra Skovudvalget om **Oprettelse af nyt Lejemaal angaaende Restaurationspavillonen »Friheden.«**

Fra Udvalget forelaa følgende Udkast til Kontrakt:

»Imellem Aarhus Byraads Skovudvalg paa Aarhus Kommunes Vegne og Restauratør Hans Rising indgaaes herved følgende Kontrakt.

1.

Kommunen udlejer til Rising for et Tidsrum af 10 Aar fra 1. April 1927 at regne den Kommunen tilhørende Restaurationspavillon »Friheden« i Havreballeskov med omliggende Areal paa ca. 0,75 ha, som vist paa vedhæftede Rids.

Lejemaalet er med de nedenfor anførte Begrænsninger uopsigeligt fra begge Sider.

2.

I aarlig Leje erlægger Lejeren en Afgift fastsat i Forhold til den aarlige Bruttoomsætning saaledes: af Omsætningen indtil 75000 Kr. i Regnskabsaaret erlægges 8 %, af Omsætningen over 75000 Kr. indtil 100000 Kr.

10 $\frac{0}{100}$ og af Omsætningen over 100000 Kr. 12 $\frac{0}{100}$, dog at der som Minimum i hvert Tilfælde erlægges 6000 Kr. aarlig. — Afgiften beregnes i Forhold til den fulde Bruttoomsætning, herunder ogsaa Salg fra Kiosker, Automater og lignende.

Lejeafgiften erlægges paa Aarhus Kæmnerkontor halvaarsvis forud med 3000 Kr. d. 1. April for Halvaaret $\frac{1}{4}$ — $\frac{30}{100}$ og 3000 Kr. d. 1. Oktober for Halvaaret $\frac{1}{10}$ — $\frac{31}{100}$, hvorefter den mulig resterende, procentvis beregnede Del erlægges efter afsluttet Halvaarsopgørelse inden Udgangen af Oktober og April for de den 1. i nævnte Maaneder udløbne Halvaar. Til enhver Tid skal Udvalget have uhindret Adgang til Forretningens Bøger, ligesom Kommunens Revisorer stedse skal have Adgang til at gennemse Forretningens Status.

3.

Alle Skatter og Afgifter (herunder Brandpenge) af det lejede Areal med derpaa staaende og senere tilkommende Bygninger udredes af Lejeren, der er pligtig at vedligeholde Bygningerne med sædvanligt Tilbehør (Komfur, Kakkelovne og andet mur- og nagelfast Inventar, elektriske Ledninger og Rørledninger m. v.) ind- og udvendig, ligeledes Terrasser og Hegn, Lysthuse, Borde og Bænke samt tekniske Ledninger paa det lejede Omraade m. v. paa en efter Udvalgets Skøn forsvarlig Maade.

4.

Fremleje af Forretningen eller Dele deraf er ikke nogen Form Lejeren tilladt. — Paa den anden Side forpligter Skovudvalget sig til ikke at etablere Salg fra Kiosker eller lignende af

Varer, der falder ind under Restaurationsnæringen, i generende Nærhed af Pavillonon.

I Tilfælde af Lejerens Død eller vedvarende Arbejdsudygtighed skal hans Enke eller Søn være berettiget til at fortsætte Lejemaalet for den resterende Tid — subsidiært hæve Lejemaalet med Opsigelse som i § 6 nævnt.

5.

Afholdelse af Koncerter eller Fester med Afspærring af Etablissementet og Opkrævning af Entre kan kun ske efter forud indhentet Tilladelse fra Skovudvalget og paa de med dette aftalte Vilkaar. — Rengøring af det ved saadanne Lejligheder benyttede Areal paahviler Lejeren.

6.

Skulde der indtræde ekstraordinære og uforudsete Forhold (f. Eks. Spiritusforbud, Helligdagsslukning eller lignende), der i væsentlig Grad forrykker Forudsætningerne ved Lejemalets Indgaaelse, kan dette opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til en 1. April af saavel Lejer som Ejer.

7.

Paa det lejede Areal maa Lejeren ikke uden Udvalgets forud erhvervede Tilladelse foretage Rydning af Træer, større Jordarbejder eller lignende, ligesaa lidt som Forandringer ved Bygninger maa foretages uden Udvalgets Billigelse.

8.

Kommunen forpligter sig til efter Overenskomst med Lejeren at bekoste Forbedringer og Istandsættelse (udover den Lejeren efter Kontrakten paahvilende almindelige Vedligeholdelse) til et Beløb af ca. 20000 Kr., imod

at Lejeren forrenter den hertil medgaaende Udgift med 10 % aarlig, som betales samtidig med den halvaarlige Lejeafgift. — Ligeledes forpligter Kommunen sig til at forbedre Festpladsen Syd og Vest for Pavillonon og at søge opnaaet en bedre Vejforbindelse med Hovedvejen gennem Skoven.

9.

Lejeren maa ikke holde løsgaaende Fjerkræ eller Hunde.

10.

I Tilfælde af Misligholdelse af Kontrakten fra Lejerens Side, saasom Undladelse af at betale Lejeafgift i rette Tid, er Kommunen i ethvert saadant Tilfælde berettiget til straks, om fornødent ved en paa Lejerens Bekostning afholdt Fogedforretning, at lade denne udsætte af det lejede, og han har da ikke noget som helst Krav paa Erstatning for udførte Vedligeholdelsesarbejder eller Nyanskaffelser, ligesom han er forpligtet til at betale Lejeafgiften for den resterende Tid af Lejemaalet.

11.

Omkostningerne ved nærværende Kontrakt-Stempling og Tinglæsning bæres af Lejeren.

I Søgmaalstilfælde skal den hurtige Retsforfølgning efter Retsplejelovens Kap. 41 være anvendelig, ligesom Aarhus Forligskommission og Aarhus Byting skal være Lejerens og eventuelle Kautionisters ordinære Værneting, hvor de skal møde efter Varsel som til indenbysboende uden Hensyn til personligt Opholdssted.«

Le o n h a r d H a n s e n forelagde Indstillingen og gennemgik Kontraktens vigtigste Bestemmelser. Hr. Rising fik i 1904 Ret til at drive Pavillonon og bo der i 23 Aar uden Afgift,

imod at Etablissementet efter disse Aars Forløb bliver Kommunens Ejendom. Da han nu ønskede at fortsætte Lejemaalet, havde Udvalget forhandlet med ham, og nu var man enedes om den foreliggende Kontrakt. Udvalget havde ikke noget imod Hr. Rising som Vært; han havde altid drevet Restaurationen paa en forsvarlig Maade og vilde sikkert fortsætte dermed. Ved Siden af Pavillonen havde der i flere Aar været en Bod med Salg af Isvafler o. l.; den blev nu overtaget af Hr. Rising, og Omsætningen af dette Salg skulde ogsaa medregnes i den procentvise Lejeafgift. Pavillonen var naturligvis i de 23 Aar bleven noget forældet og trængte til en større Reparation, og dertil regnedes der at ville gaa ca. 20000 Kr. Desuden havde Udvalget lovet at foretage en Regulering af Pladsen Syd for Pavillonen, hvor nogle Træer skulde ryddes, Sumpen dækkes og Tærrænet planeres; maaske vilde der ogsaa blive en Vejforbindelse over til Kongevejen. Disse Arbejder vilde andrage ca. 4000 Kr. og kunde muligvis laves som Nødhjælpsarbejder. Taleren vilde dermed anbefale Kontrakten, som Byen sikkert kunde være tjent med.

P. P e t e r s e n mente ogsaa, det var en god Kontrakt for Byen; men Taleren var imod det Princip, at Afgiften skal betales procentvis af Omsætningen, da Byen derved blev interesseret i de høje Restaurationspriser i Skovene. Det nyttede vel ikke at tale derimod, men det skulde dog siges her, at Priserne i Skovpavillonerne var for høje for de almindelige Varer som Kaffe o. l., og der kunde vist godt laves en regulerende Bestemmelse om Priserne paa saadanne Varer ligesom f. Eks. paa Banegaardene.

H o l s t K n u d s e n bemærkede, at de 10 % Forrentning af de 20000 Kr. vel skulde udredes udover den almindelige Procentafgift.

L e o h a r d H a n s e n svarede, at det fremgik af Kontraktens § 8; men der kunde selvfølgelig tilføjes, at det betales udover den halvaarlige Lejeafgift, saa var der ingen Tvivl. Angaaende Priserne saa Taleren ingen Grund til, at Skovværterne skal tage lavere Priser end andre Restaurationer, og hvis Priserne blev for høje, skulde Publikum nok reagere derimod ved at blive borte, saa det betalte sig næppe. Forresten var »Friheden« det mest uheldige Sted at kritisere Priserne, da Rising i Efteraaret satte sine Priser langt ned under dem, som gjaldt inde i Byen.

V a l d. P e d e r s e n gjorde opmærksom paa, at Konsul Petersen var Formand i et Udvalg, som havde med en lignende Historie at gøre, nemlig Pavillonon i »Vennelyst«, og Konsulen burde først prøve Fremgangsmaaden der.

P. P e t e r s e n havde nævnt Skovpavillonerne, fordi det var omtrent de eneste, hvor Kommunen havde noget at sige. Taleren havde ikke specielt nævnt »Friheden«, for det var vist noget af det bedste, man havde.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 27¹²³—1926). **Andragende fra Stukkator J. M. Christensen om Statslaan til en Villa paa Matr. Nr. 85 db og cd af Markj.**

Anbefales for et Laan paa indtil 4900 Kr. paa de af Stadsarkitekten nævnte Betingelser.

9. (J. Nr. 27¹²⁴—1926). **Ansøgning fra Tømrer A. H. Vindtberg om Statslaan til et Byggeforetagende ved Tordenskjoldsgade.**

Anbefales for et Laan paa indtil 18000 Kr.

10. (J. Nr. 29²—1926). Ansøgning fra Arbejdsmand ved Havnen, Chr. Bendtsen, om Pension.

Fra Lønudvalget forelaa følgende Indstilling:

»I Betragtning af, at Ansøgeren har været i Havnens Tjeneste i 6 Aar efter sit fyldte 70. Aar, indstiller Udvalget, at der ydes ham en aarlig Understøttelse af 500 Kr. regnet fra 1. Juni d. Aar.«

B o r g m e s t e r e n meddelte, at Manden ikke havde Pensionsret, men Havneudvalget havde foreslaaet at bevilge ham 300 Kr. aarlig. Taleren kunde dog ogsaa gaa med til de 500 Kr. selv om det var en Mand, som Havnen ikke satte særlig Pris paa.

P. P e t e r s e n spurgte, om han saa var tilfreds med de 500 Kr., for det syntes at fremgaa af Andragendet, at han mener at have Pensionsret.

H. P. C h r i s t e n s e n svarede, at han havde vel nok regnet med at faa 1000 Kr., men han havde ikke Ret dertil, da han ikke havde været i Kommunens Tjeneste i 15 Aar før sit fyldte 70 Aar.

J. P e r r e g a a r d spurgte, om det ikke kunde tænkes, at han gaar til 3. Instans og faar Understøttelsen forhøjet til 1000 Kr. Det var vist sket en Gang før.

B o r g m e s t e r e n svarede, at denne Sag laa anderledes. Sagen vilde blive ekspederet saaledes, at det meddeles ham, at han ikke har Pensionsret, men i Betragtning af, at han har været i Kommunens Tjeneste, vil man skænke ham 500 Kr.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 454—1926). Indstilling fra Forsørgelsesudvalget om, at Bestyrerinderne Frk. Kjærø

Petersen ved Børneoptagelseshjemmet i Christiansgade og Frk. Descha Mortensen paa »Højvang« fra 1. November 1926 lønnes efter Regulativets 11. Lønklases Slutløn.

Lønudvalget indstiller, at Lønnen uden fast Ansættelse for de paagældende fra 1. April 1927 fastsættes til 2600 Kr. aarlig foruden fri Station.

Leonhard Hansen kunde for Øjeblikket slutte sig til Lønudvalgets Indstilling; men ellers var Lønnen for lille i Forhold til Bestyrerindernes Uddannelse og det Arbejde og Ansvar, de havde, hvorfor Taleren maatte forbeholde sig senere at stille Forslag om, at de oprykkes i en højere Lønklasse.

Borgmesteren bemærkede, at hvad Udvalget senere agtede at gøre, laa jo ikke for nu. Men det var ret interessant at se, at alle holdt paa, at man skal ned med Skatteprocenten, og samtidig foreslog man stadig nye Udgifter.

Lønudvalgets Indstilling vedtoges.

12. (J. Nr. 451—1926). Andragende fra Forvalter J. Nielsen ved Forsørgelsesanstalten om Oprykning i højere Lønklasse.

Lønudvalget kan ikke anbefale Andragendet, men indstiller, at der fra 1. Oktober d. A. bevilges Ansøgeren et ikke pensionsgivende, personligt Tillæg af 200 Kr. aarlig.

Leonhard Hansen var enig med Borgmesteren i, at man skal spare; men man maatte ogsaa erkende, at en Arbejder er sin Løn værd. Forvalter Jens Nielsen havde været Kommunen en god Mand, og siden han blev ansat, var hans Arbejdsomraade bleven meget forøget, dels ved den store Brændselsforretning, dels ved Herberg for Hjemløse o. s. v., og alle Omforandringer paa Forsørgelsesanstalten var lavet af Anstaltens

egen Arbejdskraft under Forvalterens Ledelse. Udvalget havde derfor gerne set, at han fik et større personligt Tillæg, men man maatte vel, om end med Beklagelse, finde sig i Lønudvalgets Forslag.

J. P e r r e g a a r d havde altid været af den Mening, at en Mand skal betales efter, hvad han er værd, og Forvalter Jens Nielsen var sikkert meget værd for Kommunen. Derfor kunde der ikke ske noget ved at give den enkelte en Paa-skønnelse, blot man ikke holdt paa, at alle var lige meget værd.

H. P. C h r i s t e n s e n indrømmede, at enkelte maaske kunde være mere værd end andre, men der maatte ogsaa tages Hensyn til vedkommendes Arbejde og Uddannelse. Assistenterne paa Elektricitetsværket havde f. Eks. baade Eksamen og et stort Ansvar; men de maatte nøjes med 4400 Kr. i Løn, medens Jens Nielsen fik 5200 Kr., skønt han ikke havde nogen som helst Uddannelse. Det vilde næppe være heldigt at komme ind paa at give Embedsmændene Løn efter, hvorledes man vurderer deres Arbejde. Naar Udvalget foreslog et Tillæg paa 200 Kr., var det svarende til, hvad andre havde faaet for Ekstraarbejde, men som Forholdene laa, kunde hans Løn vist kaldes passende for det Arbejde, der kræves af ham.

L e o n h a r d H a n s e n var ikke enig med H. P. Christensen i hans Sammenligning, for Assistenterne ved Belysningsvæsenet havde stadig det samme Materiale at arbejde med og tilmed altid det bedste, nemlig de udmærkede Maskiner fra A/S Frichs, medens Forvalteren ved Forsørgelsesanstalten havde meget skiftende Materiale og altid det daarligste.

H. P. Christensen svarede, at selv om Frichs Maskiner var nok saa udmærkede, kunde en Assistent alligevel komme til at trække i den forkerte Hane, og saa skete der mere for Kommunen, end hvis et enkelt Stykke Pindebrænde blev hugget skævt.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 18⁹—1926). Ansøgning fra Portner J. C. Jensen, De forenede Jernstøberier, om at maatte holde Pladshund uden Afgift.

Politimesteren kan ikke anbefale Andragendet.

Borgmesteren antog, at Firmaet nok havde Raad til at holde Pladshund.

Kunde ikke bevilges.

14. (J. Nr. 18¹¹—1926). Ansøgning fra Fru Amalie Rodenberg om Fritagelse for Hundeafgift.

Anbefalet af Politimesteren.

Bevilgedes.

15. (J. Nr. 50—1926). Andragender om Indflytnings-tilladelse.

Fra Boligkontrollen forelaa følgende Indstilling:

A n b e f a l e d e A n d r a g e n d e r.

J. Sivebæk, p. t. Aarhus.

L. Laursen, Kongsvang.

L. Nielsen, Højbjerg.

C. Fugl, p. t. Aarhus.

R. Holm Christensen, København.

Chr. Nielsen, p. t. Aarhus.

H. Andersen, Hornslet.

Ernst Carlsen, København.

Alfr. Petersen, p. t. Aarhus.

P. Jørgensen, Vejen.

H. A. Houborg, Kolding.

J. Pedersen, Svendstrup.

Karen Nielsen, Horsens.

N. P. Nielsen, Aalborg.

H. Werner, Aabyhøj.
A. Nielsen, Viby,
Tage Pedersen, Hvidovre.
K. Nielsen, Skødstrup.
Fru Nielsen, p. t. Aarhus.
J. Rona, Riis Skov.
J. Stenslunde, Mundelstrup.

I k k e a n b e f a l e d e A n d r a g e n d e r .

E. Nielsen, Vejlby.
E. Munch, p. t. Aarhus.
H. Hansen, Aabyhøj.
S. Sørensen, Højbjerg.
E. Mogensen, Riis Skov.
P. Sørensen, p. t. Aarhus.
C. Hansen, Aaby.
A. Olschausky, p. t. Aarhus.
H. Melchiorson, Stjær.
N. Jensen p. t. Aarhus
J. Mikkelsen, Løkken.
P. Mauritzen, p. t. Aarhus.
J. Andersen, p. t. Aarhus.
W. Andersen, p. t. Aarhus.
M. Christensen, p. t. Aarhus.
Otto Christensen Boy, p. t. Aarhus.
E. H. Andersen, Kongsvang.
N. Jacobsen Jensen, p. t. Aarhus.
S. A. Kaas, Viby.
Louise Sørensen, Skæring.
M. Rasmussen, Houlberg.
Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 50L—1926). **Andragender om Tilladelse til Lejeforhøjelse.**

Fra Boligkontrollen forelæa følgende Indstilling:
Anbefalede Andragender.

Blegdammen Nr. 9, og Møllestien Nr. 59.
Marstrandsgade Nr. 19.

Ikke anbefalet Andragende.

Montanagade Nr. 53.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 12²⁵—1926). Indstilling angaaende Til-
deling af Aldersrente.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 12²⁴—1926). Indstilling angaaende Til-
deling af ekstraordinær Aldersrente.

Indstillingen vedtoges.

19. (J. Nr. 238—1926). Besværing fra Dansk Ar-
bejdsgiverforening over, at Arbejdet ved Regule-
ringen af Silkeborgvejen ikke udføres efter de for
Nødhjælpsarbejde gældende Regler.

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Er-
klæring:

»Tilbagesendes Byraadet, idet Udvalget an-
gaaende Timelønnen maa henholde sig til
Godkendelsen af denne af saavel Byraadet som
Nødhjælpsudvalget og Socialministeriet.

Angaaende Besværingerne over, at de ved
Nødhjælpsarbejdet beskæftigede Arbejdere ikke
skulde være interesserede i at søge Beskæf-
tigelse ved andet Arbejde, skal man udtale,
at Erfaringen viser det modsatte, idet 125
Mand har forladt Nødhjælpsarbejdet. fordi de
har skaffet sig Arbejde hos private Arbejds-
givere.

Af de ved Nødhjælpsarbejdet beskæftigede
har $\frac{2}{3}$ været Arbejds mænd og $\frac{1}{3}$ faglærte
Arbejdere.

I Anledning af Bemærkningen om, at Nød-
hjælpsarbejdet har foraarsaget, at Aarhus En-
treprenørforenings Medlemmer i visse Tilfælde
har haft Vanskeligheder med at skaffe sig
Arbejds kraft, har man henvendt sig til det
kommunale Arbejdsanvisningskontor, der op-

giver, at den gennemsnitlige Arbejdsløshed for Arbejdsmænd i den forløbne Sommer har ligget fra 700—1100 Mand«.

M. C. F a l k forelagde Indstillingen og anbefalede Byraadet at tiltræde Udvalgets Erklæring, som i alle Maader var i Overensstemmelse med de faktiske Forhold.

P. P e t e r s e n var ikke helt enig med Hr. Falk og maatte stadig holde paa, at det var uheldigt, naar der var saa stor Forskel paa den almindelige Timeløn og den, der betales ved Nødhjælpsarbejdet. Derved blev Forskellen i Ugeløn ganske minimal, og det kunde ikke være Lovens Mening. Nødhjælpsarbejdet blev derved faktisk dyrere end almindeligt Entreprenørarbejde, og det maatte kaldes en Forfusking af Lovens Mening. Hvis der skulde svares Ministeriet efter Udvalgets Indstilling, vilde Taleren anmode om at faa tilført en Erklæring om, at Talerens Gruppe finder dette Forhold uheldigt.

G. N. K n u b havde et Par Gange drøftet dette Lønforhold med Hr. Falk, men var ikke bleven overbevist af hans Ord. Taleren havde undersøgt Sagen nærmere og derved faaet bekræftet, at Byraadet faktisk ikke havde faaet noget bestemt at vide om, at det var Kommunens Agt selv at udføre Arbejdet, og heller ikke Nødhjælpsudvalget eller Ministeriet havde faaet det at vide. Hr. Falk hævdede ganske vist, at han havde udtalt det ved Forhandlingen i Byraadet; men det vilde dog være underligt, om hele den borgerlige Gruppe skulde have misforstaaet dette. Taleren havde nu set Skrivelserne til Amtsudvalget og Ministeriet, og der var ikke sagt noget som helst om, at Kommunen selv skal udføre Arbejdet. Der nævntes blot, at det skal udføres med ind-

skrænket Arbejdstid, og at der til Dels skal anvendes kommunale Arbejdere; men et kommunalt Arbejde behøvede ikke at udføres af Kommunen selv; Kommunens Byggeri var f. Eks. kommunalt Arbejde, selv om det blev udbudt ved Licitation. Taleren kunde derfor ikke give Hr. Falk Ret i hans Paastand, medmindre han kunde bevise paa Tryk, at det var sagt i Byraadet.

B o r g m e s t e r e n gjorde opmærksom paa, at der blev meddelt, at Timelønnen var 150 Øre pr. Time; og det var alt, hvad det drejede sig om.

M. C. F a l k tvivlede om at kunne overbevise Hr. Knub, for Udtalelserne i Byraadet var jo ikke gengivne ordret; men Taleren kunde ikke være ansvarlig for, at d'Hrr. ikke ved, hvad der foregaar i Byraadet. Der var udtrykkelig sagt i Amdsudvalget, at Kommunen selv skal udføre Arbejdet, og det beviste ogsaa den fastsatte Time-løn paa 150 Øre, idet ingen privat Entreprenør betalte dette. Baade Amdsudvalget og Socialministeriet havde tiltraadt Forslaget, saa Sagen var ganske klar og behøvede overhovedet ikke at diskuteres. At d'Hrr. ikke den Gang var klar derover og maaſke af politiske Grunde skulde være gaaet imod Forslaget, var en anden Sag, men det nyttede jo ikke at komme bagefter og forsøge at vælte det over paa andre. Konsul Petersen kunde ikke tiltræde Erklæringen, skønt den ikke indeholdt noget som helst andet end Sandheden; Taleren tvivlede alligevel om, at d'Hrr. vilde nægte at tiltræde en Sandhed; det vilde i hvert Fald være at bringe sig selv lidt for langt ned. Angaaende at Arbejdet skulde blive dyrere end privat Arbejde, saa vilde Taleren blot anføre, at saavidt Embedsmændene i Øjeblikket kunde se, vilde Overslaget kunde holdes.

og Stadsingeniøren plejede ikke at lægge Over-
slagene for store. Man havde tillige taget Stik-
prøver med Støbning af Cementrør og Jordflyt-
ning, og det havde vist sig, at der blev udført
lige saa meget Arbejde som i den private Virk-
somhed. Derfor kunde man ikke med Rette sige,
at Arbejdet blev fordyret; men det var to for-
forskellige Principer, man holdt paa, enten kom-
munalt eller privat Arbejde, og der blev man
næppe enige.

B o r g m e s t e r e n erindrede om, at den 3.
December blev Sagen vedtaget i Byraadet ganske
enstemmig, og hvis der nu kom en Særindstilling
fra den borgerlige Gruppe, maatte Taleren i Skri-
velsen til Ministeriet gøre opmærksom paa den
tidligere enstemmige Vedtagelse.

V a l d. P e d e r s e n hævdede, at det, som
stod i Skrivelsen fra Arbejdsgiverforeningen, ikke
havde Spor med Virkeligheden at gøre. Det saa
mærkeligt ud, at d'Hrr. P. Petersen og Knub
kom ind paa Spørgsmaalet om Lønnen, for det
var slet ikke det, Sagen drejede sig om. Det var
meget dristigt af Konsul Petersen at kalde det
en Forfusking af Loven, naar Forslaget var
enstemmig vedtaget af Byraadet og tiltraadt af
Amtsudvalget og Ministeriet. Taleren var ikke
Medlem af Byraadet, da Sagen blev vedtaget, men
derimod Medlem af Amtsudvalget. og der var
man ganske klar over, at Kommunen selv vilde
udføre Arbejdet, hvilket jo ogsaa Timelønnen
paa 150 Øre viste. Vilde Kommunen ikke selv
udføre Arbejdet, skulde der i Indstillingen have
staaet, at det skulde udbydes i Entreprise, og i
saa Fald var Sagen bleven behandlet ganske
anderledes i Amtudvalget. Taleren vilde derfor
bestemt protestere imod, at man havde forfusket

Loven. Klagen over, at det havde skortet paa privat Arbejdskraft, var rent Vrøvl; Formanden for Entreprenørforeningen kunde have faaet mindst 300 Mand, naar som helst han havde ønsket det.

P. P e t e r s e n var ikke af Hr. Falks mange Ord bleven rokket i sin Overbevisning om, at kommunalt Arbejde er dyrere end privat, og det samme havde Hr. Christiansen som Medlem af Brolægningsudvalget hævdet i Byraadsmødet den 7. Januar, idet han udtalte, at ikke blot var Timelønnen højere, men Kommunen skulde samtidig anskaffe en hel Del Materiel til Arbejdet. Taleren vilde fastholde den foreslaaede Tilføjelse til Erklæringen.

M. C. F a l k indrømmede, at d'Hrr. før Mødet den 7. Januar var kommen i Tanker om, at de havde gjort noget helt forkert; men da var det jo temmelig sent.

G. N. K n u b havde ikke benægtet, at Time-lønnen paa 150 Øre blev vedtaget i Byraadet og anerkendt af Amdsudvalget og Ministeriet; men forinden havde der ikke været udtalt noget om, at Kommunen selv skal udføre Arbejdet, og det stod heller ikke i nogen af de officielle Skrivelser, der blev afsendt. Hvis nogle af Byraadets Medlemmer derfor havde taget fejl, skyldtes det mangelfulde Oplysninger.

B o r g m e s t e r e n hævdede, at Udvalgets Indstilling var klar nok, og det maatte forbavse, at et Byraadsmedlem kunde sige, at man ikke var klar over Spørgsmaalet, naar der nævntes en Løn paa 150 Øre, og en saadan intetsteds betaltes af private Entreprenører.

V a l d. P e d e r s e n oplyste, at da Arbejdet blev godkendt af Amdsudvalget, var Kommunens Timeløn 150 Øre og den private 121 Øre. Ogsaa

Statsbanerne havde søgt at faa et Arbejde anerkendt som Nødhjælpsarbejde, og Ingeniør Knub maatte da vide, at det ogsaa skulde betales efter Overenskomsten mellem Generaldirektoratet og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvor Timelønnen var 156 Øre. Men efter Loven kunde man ikke komme udenom at betale efter de foreliggende Overenskomster.

H o l s t - K n u d s e n savnede et Bevis fra Hr. Falk for, at Kommunens Arbejde blev billigere end det private. At der blev lavet lige saa meget Arbejde var jo intel Bevis, naar man erindrede, at Timelønnen var højere, og den Fordyrelse kom Kommunen til at betale. Taleren kunde ikke give Arbejdsforeningen Ret i, at den Maade, hvorpaa Arbejdet var udført, var i Strid med Loven, da Byradets Indstilling var godkendt af Amdsudvalget og Ministeriet; men det var heller ikke Konsul Petersens Mening. Det, man ønskede tilføjet, var dette, at man kunde være enig med Arbejdsgiverforeningen i, at det var uheldigt, naar der var saa stor Forskel paa Timelønnen, og deri laa ikke nogen Desavuering af Amdsudvalget eller andre Institutioner.

H. P. C h r i s t e n s e n syntes, at Hr. Christiansen var saa mærkelig tavs, og det laa vel i at han som Medlem af Brolægningsudvalget skulde have været opmærksom paa Forholdet i Tide. Maaske skyldtes det, at han var ret ny i Byraadet, men Konsul Petersen var i hvert Fald saa gammelt Medlem, at han burde være klar over det. Naar det ikke var Tilfældet, burde den borgerlige Gruppe putte Fejltagelsen i Lommen og fremtidig være mere agtpaagivende for, hvad der sker i Byraadet.

M. C. F a l k vilde gøre Landsretssagføreren opmærksom paa, at ved privat Arbejde maatte man til Arbejdernes Timeløn lægge Arbejdsgiverens Fortjeneste m. v., og saa blev det mindst lige saa dyrt som Kommunens Arbejde.

B o r g m e s t e r e n bekræftede, at blot en Arbejdsgiver beskæftigede 4 Mand, var hans Fortjeneste mindst lige saa stor som disses tilsammen, saa det var ingen Besparelse.

J. P e r r e g a a r d hævdede, at Spørgsmaalet om, hvad der var det billigste, fuldstændig afhang af Lederen af Arbejdet.

M. C. F a l k kunde oplyse, at Udvalget ogsaa havde sat sin dygtigste Ingeniør og Formand til dette Arbejde, saa her kunde der ikke klages over Ledelsen. Taleren tvivlede derfor ikke om, at naar Arbejdet var færdigt, kunde man sige, at det var udført godt og forsvarligt, ogsaa hvad Prisen angaar.

Brolægningsudvalgets Indstilling vedtoges med 12 Stemmer.

Den borgerlige Gruppe ønsker tilføjet:

»Gruppen slutter sig til Foreningens Udtalelse om det uheldige i, at Kommunen lader Arbejdet udføre til en Timeløn, der ligger langt over, hvad den almindelige Timeløn er.«

Endelig vedtoges det at tilføje en Bemærkning om, at Indstillingen vedtoges enstemmig i Mødet den 3. December f. A.

20. (J. Nr. 338—1926). **Besværing fra Grundejerne ved Dr. Margrethes Vej over de dem paalignede Bidrag til Vejens Omlægning.**

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Da Grundejerne, for saa vidt Kommunen fastholder at ville kræve Betaling af Grundejerne

efter Stadsingeniørens hoslagte Regnskab, ønsker en retslig Afgørelse af Sagen, og da Udvalget (N. C. Christiansen har ikke deltaget i Behandlingen, da han er økonomisk interesseret) maa fastholde Stadsingeniørens Regnskab (\div 16 l Petroleum à 30 Øre), anbefaler man at imødekomme Grundejernes Ønske om en retslig Afgørelse.«

M. C. F a l k forelagde Indstillingen og gennemgik kort de vigtigste Klagepunkter og Stadsingeniørens Redegørelse. Det centrale i Grundejernes Besværing var Vedtægtens § 44, der handlede om Kommunens Ret til at befæste sine Veje og Grundejernes Pligt til at betale Halvdelen af Udgiften derved. Efter Vedtægtens Bestemmelser kunde der næppe være Tvivl om, at Kommunen var berettiget dertil. Grundejerne gjorde gældende, at de kun havde Pligt til at betale en Istand-sættelse af Vejen som almindelig Landevej, hvor der blev lagt Asfalt oven paa Gruset. Men hvis det var Tilfældet, vilde det blive dyrt for Kommunen, idet denne alene skulde betale alle senere Reparationer. Der klagedes ogsaa over, at man havde valgt et ganske unormalt Aar m. H. t. Prisen. Men det kunde ingen vide i Forvejen, og der var ikke valgt det dyreste Materiale. Kommunen var dog ogsaa interesseret i at faa det saa billigt som muligt, idet den skulde betale ikke blot Halvdelen af Kørebanen, men hele den østre Side alene. Der var endelig Beskyldning mod Kommunen for uretfærdigt at have tilvendt sig Arealer ved Vejen: Men det passede selvfølgelig ikke. Arealerne var i sin Tid udlagt til offentlig Vej, og de tilhørte Kommunen, som bestemte over, naar de skulde lægges ud til Vej. Nu havde Grundejerne faaet en udmærket Vej,

og derved var deres Ejendomme steget i Pris, saa de burde hellere have takket Udvalget for det, der var lavet derude. Udvalget kunde ikke anerkende noget som helst berettiget i Klagen udover en Udgift til 16 l Petroleum, og da det i Skrivelsen meddeltes, at hvis man fastholdt Stadsingeniørens Regnskab, ønskede de en retslig Afgørelse, vilde Taleren anbefale at tiltræde Indstillingen og faa en saadan Afgørelse.

J. P e r r e g a a r d vilde ikke stemme, da det var sagt, at Taleren var interesseret i Sagen som Bestyrelsesmedlem i Boligforeningen.

H o l s t - K n u d s e n tvivlede om, at Grundejerne juridisk set havde Støtte for deres Paa-stande. Ifølge § 44 havde man Ret til at paa-lægge Grundejerne Halvdelen af Udgiften til Ga-dens Belægning, og saa maatte Byraadet ogsaa have Lov til at lægge en forsvarlig Befæstning. Maaske kunde Tidspunktet kaldes uheldigt, men det stod der intet om i Vedtægten. Det eneste, Grundejerne kunde hænge sig i, var, om det kunde kaldes en Gaderegulering, idet Kørebanen var flyttet noget; men naar Byen selv betalte Fortovet, og Kørebanen ikke blev bredere, kunde det næppe kaldes saaledes. Angaaende at Kom-munen skulde have taget noget af deres Fortov, saa maatte det være berettiget, hvis det i sin Tid var afgivet til offentlig Vej. Taleren kunde jo ikke efter et flygtigt Gennemsyn sige noget bestemt om det rent juridiske Spørgsmaal, men det var vist tvivlsomt, at Grundejerne opnaaede noget ved et Søgmaal, og Taleren kunde tiltræde Indstillingen om, at Regnskabet fastholdes. Paa den anden Side kunde man ikke nægte, at disse Ud-gifter faldt haardt paa Grundejerne, særlig ved Villabebyggelse, og man kunde maaske vise dem

en Villighed ved at udstrække Betalingen af Beløbet over en længere Aarrække, saa det blev mere overkommeligt.

B o r g m e s t e r e n mente, at Vejanlægget var en stor Fordel for Grundejerne, men selvfølgelig vilde de helst slippe for at betale, hvis der var Mulighed derfor, skønt de vist alle havde faaet Huslejen sat saa meget op i den Anledning, at de næppe fik nogen særlig Udgift: Man kunde næppe saa godt forlænge Betalingstiden her; det kunde bedre lade sig gøre ved Viborgvej, hvor der var Villabebyggelse.

M. C. F a l k gik ud fra, at en Forhandling var udelukket, naar man fastholdt Regnskabet. Byraadet havde tidligere forkastet et Forslag fra Udvalget om en længer Betalingstid.

V a l d. P e d e r s e n var forbavset over, at en saadan Besværing kunde komme frem, for Grundejerne var netop bleven behandlet særdeles pænt; de havde faaet en meget smuk Vej, og der var fjernet en Del Træer i Skovhegnet for at give dem en bedre Udsigt. Angaaende § 44, saa var den sikkert holdbar, særlig efter at der var indsat, at det ogsaa gjaldt for Asfaltbeton, og saavidt Taleren vidste, forelaa der ogsaa en Landsretsdom derfor. Da man istandsatte Skovvejen, protesterede Statsbanerne ogsaa mod at betale, men Indenrigsministeren gav Kommunen fuldstændig Ret.

N. C. C h r i s t i a n s e n var blot 4. Part-haver i 2 smaa Grunde ved Vejen, og det spillede aldeles ikke nogen Rolle. Men Taleren havde nogen Føling med Ejerne og kunde meddele, at alle d'Herrers Vidsomsord var ganske spildt, for Grundejerne ønskede blot en Dom i Sagen.

Bernt Jensen bekræftede, at flere af Husejerne havde søgt Boligudvalget om at maatte forhøje Lejen paa Grund af disse Udgifter. En enkelt havde f. Eks. faaet bevilget en Forhøjelse af 100 Kr. pr. Lejlighed, og det kunde nok dække Betallingen for Gaden.

J. Perregaard maatte protestere imod at lægge en saadan Afgift paa Villaerne mellem Skovvangsvej og Marienlund, for de var ikke i Stand til at bære den.

M. C. Falk vidste ikke, hvor mange Tdr. Land Hr. Christiansen ejede deroppe, men den første Besværing kom i hvert Fald fra Tømrermester N. C. Christiansen m. fl.

Borgmesteren anbefalede at følge Udvalgets Indstilling.

N. C. Christiansen bemærkede, at det kun var de to Medlemmer af Udvalget, som gjorde Indstilling.

Borgmesteren var klar derover; maaske havde det været mest passende, om Hr. Christiansen ikke havde deltaget i Mødet.

Indstillingen vedtoges.

21. Borgmesteren gav nogle Oplysninger om en Forhandling med forskellige Ministre angaaende Universitetssagen.
-